

Endring av antall hovedopptak til barnehageplass fra 01.01.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
27/25	Hovedutvalg for livsløp	10.12.2025
50/25	Formannskap	11.12.2025
	Kommunestyret	18.12.2025

Kommunedirektørens innstilling

Fra 01.01.2026 innføres ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars for barn som har rett på barnehageplass. Utenom hovedopptaket tildeles plasser etter venteliste ved ledig kapasitet. Vedtektene § 8 justeres i samsvar med vedtaket.

Saksopplysninger

Kommunen gjennomfører pr. i dag to hovedopptak til barnehageplass i året, med søknadsfrist 1. mars og 1. oktober. Hovedopptaket i oktober er ikke lovpålagt og det legges nå fram forslag om å redusere antall hovedopptak.

Etter Lov om barnehager § 16 skal alle kommuner gjennomføre ett hovedopptak i året der retten til barnehageplass skal oppfylles. I vedtektene er dette bestemt til mars og fristen for å søke er 1. mars. Plasser tildeles fra august og barn som har rett på barnehageplass i månedene august, september, oktober og november, må søke i dette hovedopptaket for å benytte seg av retten.

Kommunen kan velge om de vil tilby barnehageplasser til søkere som søker om plass ellers i året. Det kan være tilflyttere, foreldre som får endrede behov for barnehageplass eller barn som fyller ett år i desember eller januar og utover vårhalvåret. Kommunen har hatt ulike ordninger siste årene. I 2022 ble det bestemt at det skulle praktiseres løpende opptak utenom hovedopptaket. Da skulle alle som søkte barnehageplass få dette innen to måneder etter ønsket oppstartstidspunkt. I 2023 ble denne ordningen endret til at det skal gjennomføres to hovedopptak årlig. Det er denne ordningen som nå gjelder. Hovedopptak nr. 2 har søknadsfrist 1. oktober og det tilbys plasser fra januar og utover vårhalvåret.

Hovedopptaket i oktober er ikke lovpålagt, men en ordning som kommunestyret har vedtatt. Ordningen medfører økte kostnader fordi vi etter Lov om barnehager må forhold oss til bemanningsnorm § 26, og må ansatte flere når vi tar inn flere barn. Siden det stort sett er barn under tre år som søker i dette hovedopptaket, vil tre barn utløse behov for en ekstra stilling. Vi samordner oppstarten så godt vi kan og fyller opp eventuell ledig kapasitet, men ekstra bemanning har vist seg å være nødvendig. De to årene som vi har gjennomført opptaket i oktober, har vi hatt behov for til sammen 300 % stilling i perioden januar – august, men oppstartstidspunkt for stillingene fordeles utover våren etter oppstartstidspunkt for barna. Da den økonomiske situasjonen til kommunen har endret seg etter behandlingen i 2023 og hovedopptaket med søknadsfrist 1. oktober ikke er lovpålagt, er det behov for å ta opp saken på nytt.

Overordnet plan:

Endringene er i samsvar med Lov om barnehager.

Økonomiske konsekvenser:

Lønnskostnader for perioden januar – august stipuleres til kr 800 000, men er avhengig av antall søknader og vil variere fra år til år. Dette er lønnsmidler som ikke ligger i barnehagene sitt budsjett.

Vurdering:

Det er hovedopptakene som dimensjonerer det tilbudet som gis, og mellom hovedopptakene tilbys det barnehageplass til søkere etter venteliste dersom det er ledig kapasitet.

Da hovedopptaket i oktober ble gjennomført i høst, var det 12 nye søkere. Dette var i utgangspunktet ikke søkere med rett til barnehageplass, men disse fikk plass fordi Nesbyen kommune har valgt å tilby barnehageplass også til barn når de fyller ett år som søker i oktober.

Forskning viser at tidlig barnehagestart gir barn bedre språkutvikling, sosial kompetanse og læringsgrunnlag og er et ledd i arbeidet med tidlig innsats.

Ikke alle foreldre ønsker å sende barna sine i barnehagen tidlig, det er ett valg foreldre har.

Fordeler og bakdeler med to barnehage opptak:

- Begge foreldrene har mulighet til å komme raskere tilbake i arbeidslivet.
- Det at kommunen sikrer tidlig plass i barnehagen kan være mer attraktiv for barnefamilier, og kan gi økt tilflytting.
- Likhet med kommunene rundt. Kommunene rundt Nesbyen tilbyr full barnehagedekning, også for de som ikke har rett på barnehageplass.
- Kostnadene for kommunen er uforutsigbar, og uforutsigbarheten for ansatte øker.
- Uforutsigbarheten i barnegruppene (nye ansatte og nye barn).

Fordeler og bakdeler med ett lovpålagt barnehage opptak:

- Noen barn må kanskje vente på barnehageplass, selv om kommunen tar inn barn utenom hovedopptaket dersom det er plass.
- Det blir enklere å planlegge driften av barnehagene.
- Det bidrar til mer stabile barnegrupper gjennom hele året.
- Det reduserer behovet for å ansette flere medarbeidere i løpet av vårhalvåret. Dette skaper forutsigbarhet for både barn og ansatte, noe som også er viktig for det faglige arbeidet som foregår i barnehagene.